

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΔΕΡΚΩΝ

Εἰς ἀπόστασιν τριῶν περίπου ὥρων ἐκ Βασιλευούσης εὑρίθται ἡ κωμόπολις Πύργου τῆς ἐπαρχίας Δέρκων ἐν θέσει μεσογεία, ἀλλ' ἀπότις καὶ ἐπιπέδω ὁπωσοῦν, περιβαλλομένη ἐνθεν κακειῖθεν εἰς ἀπόστασιν δεκαπεντάλεπτον περίπου ὑπὸ τειχῶν ἀρχαίων φροντίων ἀντίδας ἢ καμάρας χρησιμευούσας εἰς διοχέτευσιν τῶ ἐν Βασιλευούσῃ ὕδατων. Αἱ ἐν λόγῳ καμάραις πεσοκευάσθησαν δὲ τῷ 1894 παθοῦσαι ἐκτοῦ καταστρεπτικοῦ σεισμοῦ τοῦ αὐτοῦ ἔτους· τὸ δὲ αὐτῶν καὶ εἰέρας καμάρας Μάγκλαβα κωμίνης, κειμένης εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας περίπου ὥρας τῆς κώμης Τζεβελίη, διερχόμενον ὕδωρ, προορισμένον εἰς χρῆσιν τῆς κωμίας καλουμένης Πόλεως, προέρχεται ἐκ τῶν ὑδραγωγείων Αἰβατίου, Βελιγραδίου, Τοποῦζ καὶ Κερεζλίη, ἐν ᾧ τὸ ὕδωρ τὸ διοχετευόμενον εἰς τὸ Πέραν τῆς Κωνπόλεως προέρχεται ἐκ τῶν ὑδραγωγείων Σουλτῶν Μαχμούτ, Βαλιδὲ καὶ Τοπουζλὸν, διέρχεται δὲ τῆς καμάρας τῆς ἐγγὺς τῆς κώμης Μπαχιζέκιοι.

Ἡ τοποθεσία τῆς κωμοπόλεως Πύργου δὲν εἶναι οἷα ἄλλοτε ἦτο· διότι κατὰ τὴν σαζομένην παράδοσιν αὐτῆ, ὄλιγα ἄνθρωποι, ἔκειτο ἐν τῇ ἐγγυς ὄρει ἄβει, ἐγγὺς τῆς ὁποίας ὑπάρχει ἅγιασμα τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου εἰς τὸ ὁποῖον πρὸ δεκαπενταετίας ἐτελείτο ἐτησίως μικρὰ πανήγυρις, περὶ ἣν σήμερον ὑπάρχει ἱκανὸν μέρος δάσους. Ἐπαγγόμενον τῇ κυριότητι τῆς Ὀρθοδόξου Κοινοτήτος Πύργου καὶ παρέχον ἱκανὴν πρόσδοσιν αὐτῇ ἔνακα δὲ ἐπακολούθηστος σπονδαίου, ὡς εἰκόμην γεγονότος σεισμοῦ ἢ πυρκαϊῆς, οἱ κάτοικοι προσέφυγον ἐν τῷ τόπῳ σήμερον ἢ δὲ ἡ κωμόπολις ἀλλὰ καὶ ἡ νῦν τοποθεσία αὐτῆς εἶναι ἀρκούντως ἐπιζήλιος, διότι διατελεῖ ἐν ἀναπεπαιμένῳ μέρει, περιέχει ὄριον καὶ διαγῆς ὕδωρ συσσωρευόμενον εἰς τὸ καλούμενον «Μπὰς Χαβούζ», καὶ ἤθελεν εἶσθαι μία τῶν ὄρειων ἐσοχῶν, ἐὰν εὐχεραστέρῃ ἐνύγχανεν ἢ μετὰ τῆς Κωνπόλεως συγκαίνωσια. Ἐκλήθη δὲ κατὰ τὴν παράδοσιν ἡ νῦν κώμη Πύργος (τουρκιστὶ Κεμέρ Βουργαζ) ἀπὸ πύργου ἡνὸς ὑπάρχοντος ἐν τῷ μέρει τῷ καλούμενῳ «Βουρνονούζ» τῷ κειμένῳ εἰς μακρὰν ἀπόστασιν τῆς ἀρχαίας καμάρας, ἣν διερχόμενός τις μεταβαίνει ἐκ Κωνπόλεως εἰς Πύργον, καὶ ἐνθα καὶ νῦν διασώζονται εἰρεπία καὶ λείψανα ἀρχαίων οἰκοδομῶν. Εἰς δεκαπεντάλεπτον ἀπὸ τῆς κωμοπόλεως Πύργου ἀπόστασιν ὑπάρχουσι ἁγίασματα αὐτῶν ἁγίων Θεράπων καὶ ἁγίου Παρασκευῆ, οὐδὲν ἐμφανίζοντα τεκμήριον ἀρχαιότητος, πανηγυρίζοντα δὲ ἐτησίως κατὰ τὴν ἐπέτειον μνήμην τῶν ἁγίων, εἰ δὲ κα μέρους τι καλούμενον αὐτῶν προφήτης «Ἡλίας», ἐνθα κατ' ἔτος τελεῖται μικρὰ πανήγυρις.

Ἡ κωμόπολις Πύργου περιλαμβάνει τανῦν κατὰ τὸν ἀσφαλέστερον ἠθολογισμόν 620 περίπου ἰσῆς καὶ 4,000 κατοίκων, ἀπάντων ὁμογενῶν καὶ ἑθνοφυλετικῶν τῶν πλείωτων μὲν εἰς τὴν κρησουργικὴν, ὀλίγων δὲ, τῶν καὶ εὐρωπαικῶν, εἰς τὴν παντοπαλικὴν καὶ ἐν τῶν εἰς διάφορα ἄλλα βιοποριστικὰ ἔργα, ὑπάγεται δὲ ἐκκλησιαστικῶς μὲν εἰς τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δέρκων, πολιτικῶς δὲ εἰς τὴν διοίκησιν Μακροχωρείου. Ἐν τῇ κωμοπόλει ἐδρεύει Μουδρίης, τοιοῦτος δὲ νῦν τυγχάνει ὁ ἐπὶ

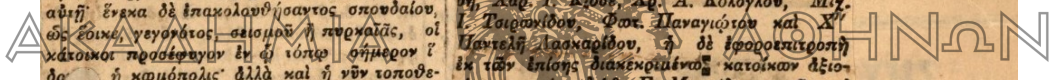
χρησιότητι, δραστηριότητι, εὐγενείᾳ καταγωγῆς καὶ παιδείᾳ διακεκριμένος Σελαχηεδδὴν βένης γνώσκων πρὸς τὴν φιλογική γνώσει τῆς ἰδίας γλώσσης ἄριστα τὴν γαλλικὴν, ἐν μέρει δὲ καὶ τὴν ἑλληνικὴν· εἰς δὲ τὸ Μουδρλίκιον, ὀδίνος ἐπαξίως πάνυ προΐσταται ὁ λαμπρὸς οὗτος κυβερνητικὸς ὑπάλληλος, ὑπάγονται καὶ αἱ χριστιανικαὶ δοθόδοξοι κῶμαι τῆς ἐπαρχίας Δέρκων Τζεβελίη, Μπαχιζέκιοι καὶ Δομούζ-δερὲ, καὶ ὀκτὼ τουρκικαὶ κῶμαι, ἦτοι τὸ Περφιζά, Περτοχῶρι, Ἀδὰ γιερί, Κισιρ-Μπίδρα, Ἰχσανιέκιοι, Ἄκουνά, Τζιφιτλα, καὶ Σωσίμουκιοι, αἱ δὲ ἐπιπίπτουσαι ὑποθέσεις αἱ ἀφορώσαι τὰ συμφέροντα τῶν ὑπὸ τὸ μουδρλίκιον τοῦτο κωμῶν διευθετοῦνται δραστηρίως ἐπὶ τοῦ περὶ τὸν Ἐνδοξ. Μουδρίην ἰδαρὲ μετζλίσιου, οὗτινος μέλη εἰσὶν ὁ κατὰ καιρὸν ἱερατικῶς προϊστάμενος τῆς δοθόδοξου κοινότητος Πύργου ὁ ἐξ Ἄκ Πουρνάρ Τεβρὶκ ἁγῆς, ὁ ἐκ Τζιφιτάλων Χαλλ ἁγῆς καὶ δύο τῶν ἐγκρίτων ἐν Πύργῳ ὁμογενῶν, ὁ Χαράλαμπος Δ. Ψάλτογλου, ὁ καὶ μικτῆρος τῆς δοθόδοξου κοινότητος Πύργου, καὶ ὁ Νικόλαος Δαζελίδης.

Τὰ τῆς κωμοπόλεως κοινικὰ πράγματα διευθύνονται λίαν φιλοτιμῶς, δεξιῶς καὶ δραστηρίως ἐπὶ δύο σωματίων τῆς δημογεροντίας καὶ τῆς ἐφοροεπιτροπῆς, ἐκλεγομένων κατὰ καιρὸς ἐκ τῶν εὐνοπολητιότερων κατοίκων τῆς κοινότητος· καὶ ἡ μὲν δημογεροντία ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν ἐντίμων κκ. Χαρ. Δ. Ψάλτογλου, Χαρ. Γ. Βακαλοπούλου, Μιχ. Ρίζου ἢ Μαρμίδου, Βασ. Λιμανιτῆ Καρούδη, Χαρ. Γ. Κίσο, Χαρ. Α. Κόλογλου, Μιχ. Γ. Ταρμακίδου, Φωκ. Παναγιώτου καὶ Στ. Παντελῆ Λακαμάριου, ἡ δὲ ἐφοροεπιτροπὴ ἐκ τῶν ἐπίσης διακεκριμένων κατοίκων ἀξιότιμων κωμῶν Ἀθ. Γ. Μαρμίδου, τοῦ καὶ προδύμως ἐκτελεῖντος τὰ ὄσα σπονδαῖα τοσοῦτω καὶ ἐπιτίμω χρητὴ ἐφοροταμίον, Θεοδ. Κ. Ἐδρίνη, Κων. Κ. Ταλιαρά καὶ Ἰωάν. Π. Γκουιάδου.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐλευτήριος Γω. Ταπεινός Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΔΕΡΚΩΝ Β.

Ἡ ἱ. Ἐκκλησία τῆς κωμοπόλεως Πύργου ἰμάται ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, πανηγυρίζει δὲ κατὰ τὴν 15ην Ἀυγούστου ἐκάστου ἔτους, ἀκείρου πλήθους εὐσεβῶν συρρόντος αὐτοῦσε καὶ ἐκ τῶν πέριξ κωμῶν. Ἡ ὁραμένη ἐκκλησία ἀνηγέρθη ἐκ βάρων τῷ 1832, ὡς ἐκ πλακῶς ἐντετυλισμένης ἔξωθεν ἐμφανίζεται, ἐπὶ τῶν ἑρείων παλαιότερας τοιαύτης, ἣς ἄθλος ἡ κτίσις, ὡς οὐδεμιᾶς διασωζομένης ἐπιγραφῆς. Καίται πρὸς τὰ κάτω τῆς κωμοπόλεως, εἶναι λίαν κομψὴ καὶ ἱκανῶς εὐρεῖα ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ τόπου, κέντηται εὐρὴν περίβολον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρίσκονται καὶ τὰ ἱερὰ κελία. Εἰς τὴν εὐρῆθειαν τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐν αὐτῇ τηρουμένην ἄκρην, ὡς ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως ἔγινον, τάξιν, συμβάλλονται πρῶτιστα μὲν ὁ νῦν ἐπαξίως πάνυ διατελῶν ἱερατικῶς προϊστάμενος τῆς Ὀρθοδόξου Κοινοτήτος ἀρχιμ. Παῖσις, ἀνὴρ ἀγχινοῦς, ἱεροπρεπῆς, σεβασμῶς καὶ διὰ πολλῶν προσόντων κκοσμημῆτος, εὐδοκίμως διατελέσας ἱερατικῶς προϊστάμενος καὶ πρότερον ἐπὶ διετίαν ἐν αὐτῇ, ἐν Βαθυρράκι, Ἁγίου Στεφάνου καὶ ἀλλαχοῦ, ἔχων δὲ νῦν ἐπ'

Μουδρλίτικῆς 6 Bulvarı 1905 225 ΠΕΜΠΤΗ 6 Ὀκτωβρίου 1905

αυτον ως εφημερων τον διαφρονι και κοσμιον
ιερέα Θεόδωρον Πειραιήτην. Ο ιερολ. ιεροδ.
Γεννάδος Ζησιόδης εκτελών χρέη ιεροδιακό-
νου και ιεροκήρυκος εν αυτῇ, ὁ χρέη δεξιοῦ
ιερογράφου εν αυτῇ εκτελών Κωνσταντίνος
Χαϊκαλόπουλος και ὁ ἀπό τινος προσληφθεὶς
ὡς μηχανηλάτης Σταύρος Ζησιόπουλος εκ
Χρυσόπλευας δρωόμενος, χρησιὸς και δρα-
στηριὸς ἄνδρα ἐπι πολυετίαν εὐδοκίμως διατε-
λέσας μηχανηλάτης εν Μάλτεπε τῆς επαρ-
χίας Χαλκηδόνας, εν τῇ κόμῃ Καλοῦ τῆς ἐ-
παρχίας Δέρκων, εν Ἐδιρνεκαίῳ και εν Ἀ-
γίῳ Νικολάῳ τοῦ Γαλατῶ Κων)πόλεως και
ἐν τὰς θρίστας καταλιπὼν τῶν ἀναμνήσεων ἐπι
τῇ χρησιῇ διαγωγῇ και ἀνελλιπέι εκτελέσει
τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ.

Ἡ κομιτοπις Πύργου κέκτηται και λαμ-
πρόν κτίριον Σχολῆς ἀρρέων τε και θηλέων
κειμενον ἔγγυς τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας, ἀνεγε-
ρῆν εκ βάρθρων τῷ 1877, ἐπισκευασθὲν κα-
ταλλήλως τῷ 1903, ἀπὸν δὲ και περίετρανον
τεκμηρίον τυγχάνον παντὶ προσερχομένῳ δ-
μογεῖν τε και ξένῳ τῆς ἐπαιτετῆς φιλομου-
σίας τῶν κατοίκων και τῆς περὶ τὰ καλά τῶν
τὰ πρῶτα φερόντων λυσιτελοῦς σπουδῆς και
φιλοτιμίας. Ἐπισκεφθεὶς τὰς Σχολὰς
τῆς Κοινοῖτης τῇ 5ῃ ἡμέρᾳ τῆς
ἐνά)ς τῶν μαθημάτων ἀντελήφθη
τοῦ ἱκανοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσελθόντων μα-
θητῶν, ἐγνώρισα δὲ παρόντων και τῶν εἰς
πάν καλὸν προθύμων δημογερόντων και Ἐ-
φοροεπιτρόπων εκ τοῦ σύγγενος και εν τῇ
ἐξασκήσει τοῦ λεπτοῦ και ἐπιπόνου τῆς διδα-
σκαλίας ἔργου τὸν ἄριτον πάνυ ἐπαξίως προ-
ληφθέντα ὡς διευθυντὴν τῆς Ἀστικῆς Σχο-
λῆς τῶν ἀρρέων ἱεροδιακόνον Γεννάδιον
Ζησιόδην, τελειόφορον τῆς κατὰ Χαλκὴν Ἱ-
στολογικῆς Σχολῆς, νέον χρησιότατον, με-
λιχότατον, δραστηριότατον ὄμιον εν τῷ ἔργῳ,
ὅστις πολλὴν τιμὴν περιποιεῖ ὄψιως εἰς τὴν
ἐκλεξαμένην αὐτὸν και προσλαβοῦσαν Κοινο-
τητα εἰσηγήσει πάντως και πατρικῇ προνοίᾳ
τῆς Α. Σ. τοῦ κεράρχου μητροπολίτου ἁγίου
Δέρκων κ. Καλλινίκου, οὗ εκ πείρας οἶδα
τὴν θαυμαστὴν δραστηριότητα και ἀκμάματον
μέριμναν πρὸς προαγωγήν και πρό)δον ἀπα-
σοῦν τῶν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ δικαι-
οδοσίαν ὀρθοδόξων κοινοτήτων. Ἐν τῇ σχο-
λῇ ὁμοίως ἐγνώρισα και τὸν εὐδοκίμως πάνυ
ἀπὸ δεκαετίας διδάσκοντα εν αὐτῇ Κωνσ.
Χαϊκαλόπουλον, ἀρχαίον ἀπόφοιτον τῆς Μ.
τοῦ Γ. Σχολῆς, ἄνδρα χρησιότηθ και συνε-
τόν, ὁ ὅμιον εκ τῆς αὐτῆς κομιτοπλεως, ἀ-
φιλοκλεῖστος δὲ και τὰ τῆς γραμματείας σπου-
δαῖα και ἐπίπονα καθήκοντα παρὰ τῇ κοι-
νοτικῇ εκτελοῦντα.

Τὴν αὐτὴν λαμπρὰν εἶξιν, δραστηριότητα,
ἀκρίβειαν και μέριμναν ἀξίεποινον παρετή-
ρησα και εν τῇ σχολῇ τῶν θηλέων, ἥτοι
ἐν παρθεναγωγείῳ και νηπιαγωγείῳ. Και
τοῦ μὲν Παρθεναγωγείου προϊσταμένη και
διευθύντρια πάνυ δεξιῶς και εὐδο)μως ἀπὸ
βιαιτίας ἤδη τυγχάνει ἡ ἐλλόγιμος δεσποινίς
Κορίννα Θωμάδου, Βυζαντία τὴν πατρίδα
διπλωματοῦχος τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰωακειμείου
Παρθεναγωγείου, εἰ δὲ και τοῦ Ζαπκείου,
ἰπουδάσασα δὲ εἰδικῶς τὰ γαλλικὰ ἐπι διείσαν
εν γαλλικῇ σχολῇ τῆς Κων)πόλεως, νεάνις δὲ
ἐπι δραστηριότητι και πιστῇ εκτελέσει τοῦ κα-
θήκοντος διακρινόμενῃ, ἀμα δὲ και ἐπι
τρόπων ἀβρότητι και χρησιότητι. Δευ-
τέρᾳ δὲ διδάσκαλος και βοηθὸς ἰδίᾳ ἐνα-
σχολουμένη εν τῷ νηπιαγωγείῳ, τυγχάνει
ἡ ἐλλ)μιμος δεσποινίς Χαρίκλεια Ἰωάν.

Δημι)δον, Βυζαντία ὁμοίως τὴν πατρίδα,
φοιτήσασα και αὐτὴ εν τῷ πολλῇ ὀφείλειαν
ἐν Γένει ἡμῶν περιποιῶντι και ἐπὶ πᾶσαν
ἐποριν ἀξιολόγῳ Ἐθνικῷ Ἰωακειμείῳ Παρ-
θεναγωγείῳ, προσληφθεῖσα κατὰ τὸ ἄριτον ἀρ-
εῖσμενον σχολικὸν ἔτος συστάσει και μερίμνη
τῆς Α. Σ. τοῦ μουσογραφοῦς μητροπολίτου
Δέρκων πρὸς ἐκασθέναισι, διαρρῦθμισιν και
πρόδοσον και τοῦ νηπιαγωγικοῦ τῆς σχολῆς
τιμήματος.

Ἐπὲρ τῆς δεούσης συντηρήσεως ἀμφοτέρων
τῶν σχολῶν ἱκανῶς στρογγύλον ποσὸν δαπανᾷ
ἡ φιλότιμος κοινότης Πύργου διὰ τῶν κατὰ
καιροῦς Σωματείων αὐτῆς ἐνασκούσα τὴν δόου-
σαν περὶ τούτων φροντίδα, ἀ)τι δ' ἐλλείμμα-
τος μετὰ τὴν τακτικωτάτην καταβολὴν τῶν δι-
δασκαλικῶν μισθῶν και λοιπῶν ἀναγομένων
εἰς τὴν ἱερὰν Ἐκκλησίαν φρονιζούσα περὶ τῆς
καταθέσεως τοῦ ἐτησίου περιουσιόματος εν ἀ-
σφαλεῖ μέρει διὰ χειρὸς τοῦ εν πᾶσιν ἀγρύ-
πνου και φιλοστέργου αὐτῆς πνευματικοῦ πα-
τρὸς Σεβ. Μητροπολίτου Δέρκων κ. Καλλινί-
κου, περὶ οὗ ὁμολογουμένως δύναται τις ἐνα
εἶπη δι) χρησιμεύει ὡς τύπος Ἱεράρχου ἐκ-
θύμως και μεγαλοψύχως μεριμνοῦντος ὑπὲρ
τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτῷ ἐπὶ τῆς σεπτῆς Μη-
τροῦς Ἐκκλησίας σπουδαίας παροικίας.

Συγχαίρομεν θερμῶς τῇ ὀρθοδόξῳ Κοινο-
τικῇ Πύργου ἐπι ταῖς ψηλαφηταῖς ἐνδείξει
τῆς δεημέραι προόδου αὐτῆς, εὐχόμαι ὅπως
μετὰ τοῦ ἁλοῦ ζήλου και τῆς φιλομουσίας οἱ
δικαιούτες τὰ και) αὐτὴν εκ τοῦ σύγγενος ἐ-
ξασκούμενοι ἐργαζόμενοι ὑπὲρ τοῦ καλοῦ
και ἐπιπρόνοιοι οὕτω τὰς ἐλλικρινεῖς ἐπιδο-
μισίας και τοὺς ἀπαίνους τῶν ἐπισκεπτομέ-
νων τὰ κοινοτικά καθιδρύματα αὐτῶν.
Ἐν Κων)πόλει
Ἐλευθέριος Γ. Γαμπέρος
Διδάτωρ τὰ νομικὰ και δικηγόρος

AK

ΑΝΘΡΩΠΩΝ